

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, a fer la pàtria digna?
GABRIEL ALOMAR

Redacció i Administració: Viladomat, 108 (Impremia)
Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

Contra la vida cara. - Contra la baixa dels jornals

Obrer, defensa't! - Obrer, uneix-te!

El treball i la dona

En el darrer article assenyalàvem la tendència que s'observa en emprar la dona en la major part de les indústries, i la indiferència que sobre aquesta qüestió ha mostrat a casa nostra la classe obrera organitzada.

L'increment que ha pres—i que cada dia va en augment—la substitució de l'home per la dona en el comerç i la indústria, és veritablement alarmant, si es té en compte el que això representa en el seu doble aspecte moral i econòmic.

El progrés en la mecànica, i la adopció de mètodes moderns per a simplificar tota classe de treballs, fent-los més fàcils d'executar i menys pesats, ha permès de fer aquest canvi amb gran satisfacció dels patrons, els quals són els únics que hi surten guanyant, fent objecte el treball de la dona de la més iníqua de les explotacions.

La peripècia dels comerciants i industrials, ha sabut descobrir en la dona qualitats especials per a executar gran nombre de treballs fins amb més perfecció i rapidesa que els homes. La dona—per natura—és més humil, més dòcil, i més adaptable que l'home, i, sobretot, més soferida i menys exigent; té totes les qualitats cobejades pel patró orgullós de la seva autoritat i assedegat de lucre.

La feblesa de la dona en el ordre físic, i el respecte a la seva significació moral de mare i esposa, no són obstacles que s'oposin a que sigui sotmesa a treballs massa feixucs per ella o nocius per a la salut, que mistiguin ràpidament la seva bellesa i perjudiquin el seu organisme.

Però encara hi ha altres coses. Aprofitant-se els patrons de la santa resignació de la dona, han establert el preu fet en tots els seus treballs, amb uns preus tan baixos, que per treure's un jornal de quatre o cinc pessetes ve obligada a esforçar-se en la tasca d'una manera impropia del seu sexe, fins arribar a l'esgotament de les seves forces.

Son nombrosíssimes les indústries en que la dona té de treballar d'aquesta manera, i entre les tals s'hi compten les indústries del llibre, fabricació de sobres, capses de cartró, joguines, perfumeria, objectes sanitaris, marroquineria, etc., etc. En totes aquestes indústries el jornal més corrent de la dona és de tres pessetes diàries, i per lo tant, insuficient fins només per a procurar-se els aliments indispensables per a poder viure.

Hi han altres indústries en les quals la dona va substituint l'home, on la explotació i la desconsideració de que és víctima és del més bàrbar i groller que hom pugui imaginar. En les fàbriques de gomes i de productes químics, les dones—la majoria de les quals son noietes de tretze a divuit anys—, tenen de treballar aspirant constantment polveïnes venenoses i gasos tòxics que van minant la seva salut, en forma tal que moltes d'elles es veuen obligades al cap de poc temps de exercir l'ofici, a deixar la feina per malalties.

En les indústries metal·lúrgiques, com són ara: fundició; fàbriques d'envasos i objectes de llautana; trefileries i teixits metàl·lics; fàbriques d'agulles, botons i altres objectes estampats; les dones que hi treballen són també en gran nombre, i executen treballs en molts casos impropis per ells, pel pesats i perillosos que són, de la qual cosa n'és una prova el gran nombre d'obreres accidentades que es veuen continuament en les Societats Asseguradores d'accidents del treball. Malgrat l'haver de treballar en aquestes condicions, els jornals que percebeixen en les dites indústries, on treballen també a preu fet, son de quatre a sis pessetes.

Però com que en tot hi ha un pitxor, entre totes les indústries en que se explota el treball de la dona, n'hi ha una que bat el record constituint un veritable escarni a la misèria: És l'indústria de la confecció: el treball a casa.

Es necessari veure ho d'aprop, per a fer-se càrrec del que són aquesta mena de treballs. Es compten per milers les dones que treballen per aquests establiments curulls de luxe i de llum, on tot "ho regalen", i on tot costa un ull de la cara. Primer de tot, per a aconseguir que a una obrera l'hi douguin feina, té de bestreure una quantitat en metàl·lic i deixar-la en dipòsit a la casa per on vol treballar; té de comprar una màquina de cosir—quasi sempre a terminis—adequada a la feina: posar-hi del seu peculí el fil per a la confecció; i treballar des de les cinc del matí fins a les dotze de la nit—algunes tenen ja el costum de menjar a la mateixa màquina de cosir—, i després de haver treballat setze i divuit hores han guanyat cinc o sis pessetes.

Recordem una pel·lícula on s'exhibia una casa important de confecció; al defora gran nombre d'habitables parats esperaven llurs propietaris que estaven de començar l'interior d'aquell palau, que bé ho semblava per la riquesa i lux de la seva decoració; després aparegué l'interior de la casa, secció per secció, amb tot el tràfec de la venda, i era curiós el veure la perfecta ordenació de totes les coses, i la gran ama-

bilitat de la dependència diligent i correctíssima amb els compradors. Però, tot d'un plegat, apareixia a la pantalla un gros rètol que deia textualment: "Una de les seccions dels grans tallers de la casa." L'impressió era forta: apareixia una habitació de un quint pis d'una d'aquestes cases rònegues sense llum ni ventilació. En un llit, un home impossibilitat. Una dona que no era vella, però envellida per els sofriments i la misèria, amb unes estirores tallava els fils que sortien de les vores de les peces. I una noia d'uns divuit anys, asseguda davant una màquina de cosir, no havia pogut resistir més; rendida per la fatiga i la son, restava amb el cap recolzat damunt la màquina, aguantant encara amb la mà una de les peces de roba que cosia, la qual jeia per terra, com si també participés del cansament i esgotament d'aquella que li donava forma... Per una petita finestra que donava a un cel-obert, es veia la feble claror de l'auba que apuntava. Això no era cap fantasia de *mettre en scène*.

De quadros tràgics com aquest en veiem tots els obrers i en trobariem a cents a les llars on es treballa per a aquests establiments de robes fetes.

Aquesta monstruosa explotació que pesa sobre la dona, és una acusació que deuria anar directa a la consciència de tots els obrers, car nosaltres, més que ningú, som responsables de les vexacions i atropells comesos per la burgesia amb la dona que treballa.

No més volem fer sentir a la dona el pes de la nostra autoritat, i ens mostrem com uns perfectes egoïstes, fins a arribar a la insensibilitat més repugnant, en tractant-se de defensar-les d'un enemic, que, explotant les seves forces i malmetent la seva salut, contribueix en gran manera en la degeneració de la raça humana i al foment del dolor.

I tant com hem parlat, i parlem encara, de la llibertat de la dona, i de la seva igualtat en drets! Però la dona, continua essent una esclava, a la llar, a la fàbrica, i a tot arreu on va.

Si tinguéssim consciència de la missió que la naturalesa assenyalava a l'home, comprendriem que l'esforç que realitzen moltes dones per a cercar els elements indispensables per a viure, ens correspon a nosaltres, per natura, per justícia, i per dignitat. I en quant a la dona que per circumstàncies especials té de guanyar-se la vida al taller i a la fàbrica o a la oficina, tindriem d'imposar la nostra autoritat d'homes de pares, de fills o de germans, per a exigir per a ella el màxim de consideració i de respecte que li pertoca, obligant que el seu treball sigui retribuit com el treball de l'home.

Quan en els nostres organismes sindicals es tracti ampliament aquesta qüestió, i s'empregui una creuada per a alliberar la dona de la explotació desmesurada a que la tenen sotmesa una munió de senyors desparnisseus que en la docilitat i desampar de la dona hi veuen uns mitjans poderosos i infalibles per a enriquir-se, aleshores haurem donat un pas endavant vers la llibertat de la dona, i a l'enssem haurem fet quelcom de bo per a nosaltres mateixos, encara que no més sigui per deixar la nostra consciència més tranquil·la.

VILADOM.

Carnet d'un heterodox

CONSCIENCIA

—Tú, no tens consciència.
—Ja. Però, què entens tú per consciència?
—Aquell noble pudor intern que ens veda fer certes accions, sobretot, si perjudiquen a un altre.
—Ah! així no, no; no en tinc.
—I ho dius amb aquesta tranquil·litat, sense avergonyir-te?
—Naturalment, home!
—Per què?
—Perque si això que tú dius és consciència, el que creguí tenir-ne—el que no hagi perjudicat a ningú—, que aixequi orgullosament la testa. Llavors jo, jo, no m'hi refusaré; tindrè consciència.
—No s'hi pot parlar amb tú.
—Mai!
—Com?
—Mai d'aquestes coses que ningú, sempre parlant-ne, mai no practica.

—Orgullós.
—Qui sap on s'entaforaria la sincera modestia!
—Pleguem.
—Altre no vui. Tens raó... Pleguem. No ens entendriem.

EL DESAGRAT

—El veieu? Des de que el vareu col·locar, s'engreixa. De llavors ençà que va net. Guaitau-li les mans. Semblen marqueses. Tot ell prospera.
—I què?
—Quantes voltes l'heu vist vos després d'encarrilar-lo en la vida?
—Cap.
—Si jo fes una cosa així, en un semblant cas, què diriu?
—Que tingué la discreció, esquisidament humana, de no amoïnarme amb vostre agraiement de gós.
—En altres paraules, viscan els desagrats!
—Jo, amic meu, no dic mai bes-tieses d'aquesta mena.

BRAND.

El Socialisme a Catalunya

Ja ens trobarem!

Després de l'article del company Recasens, intitulat "Per la pau de la família socialista", de l'anada a Amèrica del nostre amic i vice-president de la "Unió Socialista", i de la baixa de l'estimadíssim mestre en socialisme, En Josep Comaposada, podria semblar, mirant-ho a la lleugera, que el nostre periòdic JUSTICIA SOCIAL hagi perdut la veia saba socialista.

He sentit a l'ànima l'allunyament, forçat o voluntari, de tan cars amics i no vull restar en silenci puix la meua actitud podria ésser interpretada—com algú tendenciosament ha fet—com un apartament de la "Unió Socialista". No, això no; mentre en ella hi hagin homes com els que tots coneixem, fets a prova de sacrifici, continuaré ocupant el meu lloc, fent poc o molt, allò que bonament es pugui, és a dir, treballant sempre per engrandir el fruit dels nostres amors i de les nostres esperances: el Partit Socialista Català.

Un dia vaig ésser baixa de la "Agrupación Socialista", per motius que ara no és del cas escatir,—i en ingressar a la "Unió Socialista de Catalunya" ho vaig fer per a servir millor la causa del Socialisme i avui segueixo creient que és des d'ella d'on millors serveis poden prestar-se-li.

Si els nostres anhels i els nostres afanys no ens han donat encara tot el fruit que per les idees esperàvem, no ha estat pas per manca de fe; hi han hagut circumstàncies especials fora del nostre abast, prou conegudes de tothom. Altrament, ens encoratja el pensar que, si bé no podem envanir-nos de grans avenços en el nucli del nostre partit, tenim en canvi moltes voluntats guanyades i de llur acoblament en sortirà, en dia no llunyà, una veritable força política obrera, aquesta força renovadora que tanta falta fa a la nostra terra. El que al nostre costat hi hagin homes com els Viladomat i els Jové, per no esmentar-ne d'altres—les més fortes i pures mentalitats de l'obrerisme català—és la millor fermança del futur triomf dels nostres ideals.

Ja sé que alguns amics dubtaran d'aquestes asseveracions categòriques. Cal que tinguin en compte, però, els minços resultats sultats re è éfi ços progressos que ells han fet en tota la seva llarga actuació. Després de tants anys de lluitar per determinat camí, les seves organitzacions es poden donar la ma amb la nostra, i nosaltres acabem totjust de venir a la vida.

No diguin pas, com venen repetint, que no farem res perquè tenim altres ideals que primen el nostre socialisme, perquè no s'ho creurà ningú que llegeixi el nostre periòdic. Es cert, mai no hem volgut negar la catalanitat nostra, puix pretendre-ho fóra un absurd. Som catalans per natura, substantivament, per damunt de la voluntat nostra, podriem dir. Però adjectivament, en allò que depen de nosaltres deixar o pendre, som socialistes fins al moll de l'os i és el nostre lema "Catalunya pel Socialisme", o sigui, l'incorporació de la nostra terra en l'ampla concepció federativa que expressa l'ideal socialista en el seu contingut d'humanitat.

Heu's-aquí perquè, encaixats de plè en el més ortodoxe socialisme, mai no se'ns ha dit res en l'ordre dels principis—en el qual nosaltres hem pogut criticar més d'una actitud—però en canvi se'ns ha anat esgarrapant des del primer dia que sortí el nostre periòdic, ara una unglada, ara un cop de fibló, fins arribar a desenterrar el vell lèxic que usava en els bons temps del lerrouisme, la "Gaceta dels Xinesos" i així se'ns ha teixit una bella garlanda d'adjectius on no hi han mancat el clàssic "vendidos a la burgesia", ni s'ha quedat al tinter el temible dicteri de "reaccionarios", sense esmentar els més virulents. Res, que havem tingut de sentir-nos una pila de coses groixudes, la ignocència de les quals ens ha fet somriure.

Jo, per la meua part, confesso que tot això no m'ha fet ni fret ni calor. Però no tots els que escriuen a JUSTICIA SOCIAL tenen el mateix tarannà; altres amics, potser perquè són més susceptibles a les fuetades de cec, vinguin d'allà on vinguin, no han pogut estar-se de tornar-s'hi, sempre amb un to més digne, però posant-hi també el seu granet de pebre, i com que això pica, els altres se n'han sentit.

Hi han coses que són fàcils de preveure i aquesta n'era una. Procurem tots no tornar-hi que tots hi havem posat les mans. Fem tots feina seriosa i treballlem noblement, que si és veritat que tots anem cap al Socialisme ja ens trobarem en un punt o altre del camí.

MANUEL ESCORZA

Igualtat i Llibertat

La única tendència noble i fecunda és la que aspira a resoldre el problema econòmic sense destruir ni ofegar la llibertat, que és el millor atribut individual i col·lectiu de l'ànima humana.

(D'un recent editorial de La Publicitat)

Es tant encertada aquesta conclusió i són tants els conceptes que sugereix, que val bé la pena de ampliar-la amb algunes consideracions que de la mateixa es despreuen i que seria una llàstima deixar de posar de manifest.

Deixem de banda el que aquesta conclusió manifestació hagi sigut exposada amb motiu d'una discussió que es refereix a un dels aspectes del cas de Rússia, en la qual no és el nostre propòsit entrar-hi en aquesta ocasió.

Fixem-nos, només, en que la nostra absoluta conformitat amb ella pot derivar-se, com segurament així és, partint nosaltres d'un punt de vista per cert ben distant del que tindrà el que l'ha concebuda, a qui hem de suposar que és, certament, un esperit lliberal; però que no és fàcil arribar a compartir els nostres propòsits de resoldre l'esmentat problema econòmic transformant, sense cap consideració, la actual forma d'organització de la societat.

Com que aquesta circumstància creiem que podem donar-la per descomptada, ens interessa recollir i remarcar com mereix una conclusió que tant sols estem en el cas de poder establir que, precisament per considerar que la llibertat és el millor atribut individual i col·lectiu de l'ànima humana, defensem les úniques solucions del problema econòmic que permeten fer factible l'establiment d'un règim de llibertat.

Com són aquestes solucions? Evidentment, per a que puguin considerar-se tals, deuen haver d'implicar netament l'assoliment de la igualtat econòmica. Seria, però, desmentir ço que hem afirmat és el nostre capdal objectiu, la llibertat, l'encaminar-nos envers la realització d'aquesta igualtat fent el sacrifici de la primera. La supeditació de la llibertat a la igualtat és no precisament un principi profundament materialista — com s'afirmava en el citat editorial — sinó una falsa concepció i una negació total de l'una i de l'altra.

Es com si es pretén procedir inversament, supeditar la igualtat a la llibertat; deixant, per tant, sense resoldre l'imperiós problema econòmic, sacrificant la igualtat, per a no incórrer en ço que es creu hauria de disminuir les prerrogatives de la llibertat humana. En el règim social vigent ens trobem precisament en aquest cas (i ja s'entendrà que partim del suposat de trobar-se normalment en exercici de les institucions de caire democràtic).

La llibertat, purament imaginària, que així sembla poder quedar intangible, que no és ni pot ésser mai la llibertat vera i que comporta el sacrifici de la igualtat, ens deixa a nosaltres també completament decebuts.

Aquesta és la llibertat dels privilegiats, dels amos del món, de la burgesia. Reservant-se ells la posició dominant en els factors que componen el conjunt del problema econòmic, això és: negant-se a la igualtat, condemnant a l'esclavatge als assalariats, als pobres, als no posseïdors.

La igualtat sense o en perjudici de la llibertat és una ficció; no existeix ni pot existir en lloc, a no ser com a sentit "tendencial" de determinats estats socials i econòmics.

Però la llibertat sense o en perjudici de la igualtat és una mentida, una vergonya i un insult als desheredats; és un concepte qual falsat aquests rebutgen cada vegada amb més decisió i fermesa, elaborant, al ensem, que contra ell es revolten, aquestes solucions que nosaltres defensem amb ells, que al ensem que aspiren a la consagració del preuat atribut de la llibertat humana, estableixen també com a necessària la organització econòmica de la societat a base de la igualtat.

Heu's-aquí, doncs, com aquesta tendència, justament qualificada de única noble i fecunda, sols pot consistir en la instauració de modalitats i formes de socialització que ens acostin cada vegada més a una constitució econòmica de la societat regida pel principi de la igualtat, inspirades simultàniament per la substitució progressiva del vell i tirànic principi de imposició, poder i autoritarisme, per la lliure i espontània determinació autònoma dels individus i les col·lectivitats humanes.

E. GRAU

La pena de mort i l'homicidi

Itàlia ha estat una terra que des de Beccària s'ha sentit llàstima pel delinqüent. Les ganes de corregir-lo i de tractar-lo humanament com a germà caigut, donà lloc a reformes penitenciàries que després, amb més o menys grau, s'han implantat en el món. Els porta-veus d'aquest moviment, no han lograt tot llur objectiu, però no paren en la tasca.

Lombroso descobrí tares hereditàries, senyals de degeneració, que puguin confirmar cert atres moral de l'home i per tant predisposició al crim, i poden treure part de la responsabilitat. Els criminòlegs posteriors han cercat no tant sols ja la malaltia orgànica sinó també el trastorn psíquic per tal d'explicar el crim.

Ferri és un dels grans treballadors que estudia les causes de la delinqüència i els resultats de la pena.

En el XVI Congrés internacional d'Estadística, celebrat a Roma el darrer Octubre, presentà un treball interessant referent als suïcidis i homicidis.

En general minven els homicidis a Europa i Amèrica, mentre augmenten els suïcidis. Hom diria que minva l'egoisme en el terreny patològic, en lloc de sacrificar a altri hom es sacrifica ell mateix. En els països del S. d'Europa on hi ha més homicidis són menys els que es treuen la vida.

Cal remarcar que en els anys que següen a la guerra — la qual enverinà els esperits amb la ira — els crims augmentaren també.

No s'ha demostrat gaire eficaç la pena de mort com alligador social i preventiva del crim. Mentre que a Itàlia que fa 35 anys que abolí la pena de mort, han minvat molt els homicidis, altres països que mantenen la pena capital, presenten un tant per cent d'homicidis més alt que les nacions en que no s'executa cap home.

"D'aquesta experiència — en conclou Ferri —, que els remeis radicals contra la delinqüència no s'han de buscar en el Codi Penal (que encara que necessari, però reformat) en la pràctica és poc eficaç, sinó en les reformes socials aptes per suprimir o minvar les condicions del desordre i la misèria material i moral en les que germina la sagnant planta del crim."

De París estant

Si hem de rendir culte a l'actualitat, no podem deixar de parlar de l'actuació dels catalans a París, pel que a futbol fa referència. Varem anar a veure, a Colòmbes, el partit Barcelona-París. Hem de ratificar ço que diguérem, fa uns mesos, en parlar de l'exhibició de teatre català en la Sala de Representacions establerta en l'"Exposició d'Arts Decoratives", ço és que quan es tracta d'exportar algun aspecte de la cultura catalana, s'ha de treure de casa el millor, i sinó pot ésser, no se surt. Repetim això perquè creiem sincerament que es podia endegar un equip barceloní amb possibilitats de fer paper més lluit que el que vingué a batre's amb la selecció parisenca. No creguin els llegidors que ens agrada reventar el de casa. Ben lluny d'això, sempre ens sentim disposats a deixar anar uns quilos de benevolença en el platet dels compatriotes. Sense que això arribi a fer-nos cometre injustícies. Hem de reconèixer, doncs, que si no arriba a tenir Zamora a la porta, el desastre hauria estat dels que formen època, car la selecció parisenca, amb molta menys força i acometivitat que la barcelonina, dominà gairebé sempre. Però Zamora tingué una bona tarda i aconseguí que el triomf, un triomf minso, més minso del que esperava tothom, fos per barcelonins.

Tornem-ho a dir: Quan no es pot fer tot el necessari per a quedar bé, val més no moure's de casa.

Varem deixar de parlar de política, en la nostra darrera crònica, per esperar l'acabament d'una crisi ministerial que estava plantejada en aquells moments. Es va resoldre aquella crisi i en aquests moments s'està a punt de resoldre'n una altra, més fonda i més greu. I és que la situació de França és verament difícil, i la solució dels greus problemes que hi ha plantejats no es trobarà amb draps calents, únics remeis que es venen proposant des de la caiguda de Herriot. Les esquerres varen acobardir-se davant la escamesa que els clericals i els capitalistes havien emprés contra el "Cartel", i va venir el ministeri Painlevé, amb ministres d'un esquerrisme aigualit, disposats a reconquerir la benevolença dels que menaçaven. I en el ministeri de Finances va posar-s'hi a Caillaux, que havia de fer

el miracle de ressuscitar el crèdit francès, sense anar a cercar el diner allà on és, miracle molt més difícil que el dels pans i dels peixos, que tanta fama va donar al fill de Déu. Però Caillaux va caure d'una manera ridícula, confectionant a darrera hora i a corre cuita, uns projectes que no satisfieren a ningú, després d'haver ajornat diferents vegades la presentació d'una magna solució conjunta del problema financer. I amb ell caigué tot el Ministeri; però Painlevé que, pel que es veu, deu ésser un d'aquells homes que a casa nostra en diem un pare pedaç, va tornar-se a encarregar de formar Govern. Aquí, com ací, els polítics deuen sentir-se enciclopèdics, i Painlevé deixant la cartera de Guerra, prengué la de Finances, i en unes quantes hores conjuminà un nou projecte per desencallar el carro del crèdit francès. Pel terrible delictes d'imposar un petit sacrifici als grans rendistes, fou derrotat Painlevé, pels vots dels bloc-nacionalistes, els d'alguns radicals-socialistes, que varen passar-se'n a l'enemic, i dels comunistes, fidels sempre a la seva tàctica obstruccionista, encara que això els faci votar a favor del capitalisme.

En els moments en que escrivim, s'està resolent la crisi. S'ha ofert la Presidència a Briand, segurament amb l'intent de formar un ministeri de cotó fluix, que potser comptaria amb una barreja de moderats del bloc de esquerres i d'avançats del bloc nacional. Però Briand, després de consultar a molta gent, ha dit que passava, car ell, després de la moxiganga de Locarno, ha quedat molt bé, i no vol més de cap. Negant-se Briand a formar Ministeri, s'ha recorregut a Paul Doumer, una patum desacreditada i anfibia, que, si arribés a acoblar un Ministeri, per tirar uns dies, ja seria cosa extraordinària. Però, coincidint amb la oferta a Doumer, s'ha produït un fet que ha produït gran sensació i farà segurament variar el curs dels esdeveniments. Els socialistes, que sempre s'havien negat a participar en el Govern, han pres l'acord de prendre'n les responsabilitats, ja sols, ja col·laborant amb els altres partits d'esquerra, decidits — així ho diu la nota oficial de la reunió — a fer surar, costi el que costi, les solucions de decisió i de voluntat que sols poden salvar el país.

Nosaltres que hem aprovat sempre la negativa reiterada del partit socialista a col·laborar amb partits burgesos, també trobem

atinat l'acord pres en aquests moments, sempre que, com deixa entreveure la nota oficial, es tingui decisió i energia per aturar la onada reaccionària que vol establir a França una mena de paròdia del feixisme, encara que s'hagin de trencar obstacles, que no creiem tinguin altra consistència que la dels ninots que es posen damunt les palleres per espantar els ocells. El poble francès ha dit, en tres consultes seguides, que vol anar ben a l'esquerra. Quina justificació tindria doncs, una política de contemporització, que, per altra part, produiria el descrèdit dels socialistes? Tenim l'esperança que és en aquest moment en que veraderament va a començar a governar el ciutadà francès.

A més a més d'altres alteracions, que el bon sentit dels llegidors ja degué esmenar, en la meua crònica anterior se'm canvià el meu cognom. No dono pas la culpa al caixista! reconec que no tinc pas una lletra com cal. I tampoc el temps de repassar o posar en net els meus escrits. Només ho aclarixo, perquè no es donés equivocada interpretació al canvi de signatura.

RAFAEL RAMIS
25 Novembre 1925.

Les persones decentes

Copiem de "El Socialista":
"El Debate ha publicat un sueltito injurioso para nosotros, en el que se dice que "entre los viejos partidos es el Socialista el que ha gozado vida más fácil y provechosa bajo el régimen actual."

Por su parte, La Epoca ha reproducido el sueltito aludido con la esperanza de sacarse alguna espina.

Para nosotros esta etapa política no ha sido ni es fácil ni provechosa, aunque es natural que hemos vivido con alguna mayor tranquilidad que la infinita serie de caciques ladrones, amigos de La Epoca y de El Debate, encarcelados y envueltos en nubes de papel sellado.

En ese sentido, es verdad que el Socialista ha sido el partido más favorecido; como que está constituido por personas decentes!

Y eso no nos lo perdonan ciertos elementos jesuitas, aliados de García Cortés en la obra de pretender difamarnos.

Pierden el tiempo!...
Ja ho saben els nostres companys empresonats, perseguits o processats: Si haguessin estat persones decentes no els hauria passat això.

ECOS I COMENTARIS

La moral i la nuditat

Es continua parlant encara de les estatuës de la Plaça de Catalunya.

A aquestes hores s'han dit ja un nombre molt considerable de bestieses; particularment aquells que s'ho han agafat pel cantó de la moral.

Té tota la raó Carles Soldevila, quan diu que la qüestió no s'havia de desviar dels seus carils artístics.

Efectivament, si haguéssim de fer cas de tots els senyors que redacten certa premsa i del seu estúpid tartufisme, ja estariem ben cuits.

Aquests senyors que discuteixen la licitud de les nuditats en els monuments públics els fa falta una dutxa d'aigua freda i una mica d'exercici. Es una qüestió d'higiene moral i d'higiene física.

Ara imagineu-vos què passa-

ria si en lloc de tractar-se de l'escultura de la Plaça de Catalunya es tractés d'una obra de Miquel Angel. Què dirien aquests senyors que porten la moral dintre dels estrenya caps?

Hi han senyors que confondrien el geni de Fidies amb un il·lustrador de postals pornogràfiques. Aquelles postals que probablement porten dintre la cartera i que contempen d'amagat de la senyora.

Quedem, doncs, que es pot discutir tan com es vulgui el mèrit artístic del grup escultòric de la Plaça de Catalunya; però que ningú pot barrejar-hi la moral sinó vol semblar que hi barreja més aviat la barbàrie i que té ganes d'insultar la Natura, nostra mare.

Sense jardins

Tothom està d'acord en apreciar com un dels errors de l'urbanització de Barcelona la falta de jardins públics i d'espais lliures en llocs centrals o relativament centrals.

La urbanització de la nostra

ciutat és una cosa estúpida. El tractat de l'Aixamplis, alhora que immortalitza d'una manera ben lamentable el nom del seu autor, l'arquitecte Cerda, és una desgràcia pels veïns. Tot ell està fet sense preveure la necessitat de que la ciutat compti amb espais oberts i assolats entre les seves zones edificades. Si aquests espais són, com s'ha dit, els pulmones de la ciutat, bé podem afirmar que Barcelona no té pulmones. I és una llàstima pels vells i pels infants i per tots aquells que la fadiga del treball els fa cercar el descans i l'aire i la besada del sol. Es una llàstima principalment pels desheretats de la fortuna que han de viure en estatges infectes i sordits i en carrers foscos i pudents com femers, dels quals no poden sortir seuse fer una llarga caminada.

La ciutat no té jardins públics. I el que és més trist, cada dia pert més la possibilitat de tenir-ne. Mentre es va edificant en zones interiors és evident que aquesta possibilitat es va fent petita. La ciutat creix, però creix

sense gràcia. De poca cosa ens curarà el que el municipi sigui propietari de grans extensions a l'extrarradi i en els afores mentre en l'interior la ciutat està edificada apretada, compacta com unainya.

I l'Ajuntament que fa?

Desgràcies, res més que desgràcies. Ara mateix, accedint a la petició dels seus propietaris, acaba de declarar edificable tot el terreny que ocupa el "Turó Park". Aquest terreny el dia de demà podria adquirir-lo l'Ajuntament per a convertir-lo en jardí públic. El preu d'adquisició, tenint en compte que el terreny no era edificable, necessariament havia d'ésser aventatós. Ara això ja està llest. L'Ajuntament amb el seu acord ha tirat a rodar la possibilitat de tenir un jardí públic tocant a la Diagonal i no gaire lluny de les barriades de les Corts i de Gràcia.

Els propietaris poden estar ben satisfets, però els veïns no gaire.

En aquest pas veurem declarats edificables els terrenys dels jardins de Montjuich. Temps en-

rera ja hi va haver un regidor que va tenir la grandíssima serenitat de proposar-ho.

Paraules de Nietzsche

Hi han pessimistes resignats, covarts.
No vulguem ésser d'aquests.

Per consol dels que van a peu

Poseu-vos tranquils, germans. Vosaltres que cada dia teniu la vida a l'encant si goseu travessar la plaça de Catalunya o el passeig de Gràcia o les Rambles, la "via sacra" de la Companyia de tramvies. Poseu-vos tranquils, perquè en el Paradís no haureu de suportar els perills de la circulació urbana. Allà no hi haurà automòbils ni tramvies ni autobusos ni simplement abusos de cap mena. Mireu el que diu de la ciutat del Paradís el profeta Zacaries en el seu llibre vuitè, capítol V.

"Els carrers de la ciutat seran plens d'infants, joves i noies que hi jugaran."

Això vol dir que el marqués

de Foronda no serà al Paradís. Poseu-vos tranquils, germans.

La solució

A darrera hora sembla que s'ha trobat la solució de les escultures de la Plaça de Catalunya. Res de Venus ni d'Apolo ni de pescadors de Tarragona.

Sembla que en un dels pedestals més ben situats s'hi col·locarà una estatua "equestre" del senyor Pich i Pon. Es a dir "equestre", el senyor Pich i Pon, en realitat muntarà amb tota la seva abundant figura en una solida bicicleta de pedra picada.

Aquesta idea ha provocat un gran entusiasme entre els senyors de la Cambra de la propietat.

Company: Si sentiú les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català.

El descarrilament del tren de Les Planes

Francesc Alemany, supervivent de la catàstrofe, assenyala els possibles responsables

Un article publicat a "Justicia Social" arran d'haver-se acordat la pràctica de noves diligències en el sumari del descarrilament del tren de "Les Planes" ha donat peu a "La Publicitat" per ocupar-se de la qüestió, demanant que siguin exigides les responsabilitats i publicant un escrit que inserim a continuació, que li ha dirigit Francesc Alemany, una de les víctimes de la catàstrofe.

"Quan vaig ésser cridat pel jutge per a declarar referent al descarrilament del tren de Les Planes, vaig dir-li tot el que passà. No dubto que s'ha donat la importància que es mereix a la meua declaració; no obstant, me interessa fer-la pública.

Dues vegades ja m'havia trobat, que en viatjar jo en aquest tren havien ocorregut incendis en els cotxes, degut al mal material que la Companyia posa en circulació. Això féu que jo tingüés una gran desconfiança al tren, i l'agafava només les vegades que m'era indispensable. El dia del Dijous Sant vaig dubtar d'anar-hi; per fi, pensant que degut a la diada ben poca gent utilitzaria el servei, i que per tant circularien els cotxes més bons, vaig decidir d'anar-hi.

De tornada, en ésser dintre el túnel de Les Planes i en fer el canvi de força, s'incendià el cotxe de darrera del comboi. El conductor, el dissortat Martínez, parà de seguida i baixà per tal de arranjar-ho. Jo me li vaig oferir, i ell em donà un aparell de mata-focs. En Martínez posà pedres a les rodes del cotxe; jo, des de l'estrep, vaig demanar-li perquè ho feia, a la qual cosa no va respondre. Per fi, el foc va ésser apagat.

Arrencà el comboi, i al cap de uns trenta o quaranta metres, dintre mateix del túnel, el foc es reproduí. Tornà a parar-se el comboi, i En Martínez repetí la mateixa operació.

Llavors arribaren els senyors Camil Viale, cap de tallers de Sarrià, i Martí, l'encarregat dels mateixos tallers. Semblava que aquests senyors ordenarien que es retressin del servei aquells cotxes i que farien pujar als passatgers a uns altres. Però no hi hagué res d'això. Després d'examinar el comboi, el senyor Mar-

tí (el nom d'aquest senyor, així com el del cap dels tallers, els he sabut després d'haver declarat davant del jutge), pujà dalt del cotxe i abaixà els pontons; en abaixar els del darrer cotxe, el senyor Martí caigué de dalt de tot. El comboi sense pontons naturalment, restà a les fosques. Llavors s'esperà que arribés el tren de Sabadell per tal que empenyés el comboi avariat, en el qual anàvem nosaltres. Tot el personal de la Companyia restà en terra, llevat del conductor senyor Martínez. Dins el comboi només hi érem els passatgers.

En Martínez pujà per darrera, encengué els llums dels acumuladors i atravesà tot el cotxe. En passar pel meu costat li vaig preguntar com estava l'avaria. "Ja està arranjada", em respongué. En Martínez entrà a la seva cabina i esperà que el tren de Sabadell empenyés el nostre.

Els senyors Viale i Martí contemplaven l'operació. El nostre comboi servava les pedres a les rodes. El tren de Sabadell donà l'empenta al nostre. L'empenta, és clar, havia d'ésser molt suau, el suficient només per posar-lo en marxa. Però no fou així. El cop fou horrible; tothom ho notà.

El nostre comboi començà a córrer. Tot era baixada, i la marxa es feia ràpida per moments. No hi havia res a fer, era impossible aturar-lo. Els cotxes duïen els pontons abaixats, els frens automàtics no funcionaven perquè amb l'incendi s'havia escapat tot l'aire comprimit, i ja que els funcionaris de la Companyia no agafaren els frens mecànics hem de suposar que estaven espatlats. De seguida veírem que no hi havia manera possible de deturar el tren. Les pedres, posades entre dos ferros, fugiren de seguida.

Dos minyons, entre el pànic indescriptible dels passatgers, començaren a donar cops a la cabina. En Martínez sortí.

Per fi, vingué la catàstrofe. Jo em vaig trobar enterrat sota les desferres del cotxe; vaig sortir-ne com vaig poder, i amb l'automòbil del senyor Pau Villamor vaig ésser traslladat a l'Hospital Clínic, fins que la meua família se m'endugué a casa. He estat 113 dies malalt, havent de sofrir

doloroses cures i costoses operacions. La Companyia no m'ha abonat ni cinc cèntims de les despeses que m'han costat les ferides causades per la catàstrofe.

S'ha volgut donar tota la responsabilitat al conductor Martínez. Jo, que ho vaig veure bé, dic que En Martínez va fer el que va poder. Què podia fer ell si el comboi anava sense corrent i sense frens de cap mena? En Martínez va fer tot el que podia: probar endebedades d'aturar el tren.

Els tècnics que han examinat la qüestió han dit que no hi havia responsabilitat per a ningú més. Per què, pregunto jo, s'ordenà d'aquesta manera l'operació, a presència dels senyors Viale i Martí? Per què es permet la circulació d'uns cotxes tan dolents? Per què es va permetre que els passatgers restessin dalt del comboi, quedant els funcionaris de la Companyia en terra, en fer-se l'operació? Per què, havent-hi caps responsables al davant, el tren de Sabadell que havia de remolcar el nostre no anava a desviar-se per les agulles del Peu del Funicular i enganxar el tren pel davant, i no pel darrera com ho va fer?

Del que he dit es despren que si hi ha responsabilitats són per als que es varen quedar en terra, i no per a En Martínez, que entrà a la cabina complint la seva obligació -i pensant-se que en ganxarien bé el comboi. Confio, però, que encara no s'ha dit la darrera paraula sobre aquest afer i que es farà justícia.—Francesc Alemany.

La premsa obrera

A la *Solidaridad Obrera*, de Gijón s'insereixen unes declaracions de E. Quintanilla de les quals extractem els següents paràgrafs:

"La labor educativa realizada hasta el presente con todo y no ser escasa, es insuficiente para una posible transformación de la sociedad. Falta mucho por realizar.

Nos conocen pocos, nos entienden menos y nos ignoran los más, y a veces los que creen interpretarnos fielmente, desbarrran a no poder más. Se impone, una labor educativa que abarque todos los conocimientos, que traspase todas las ideas, que lleve sus engendros hasta los más apartados rincones. No basta haber leído unos cuantos libros, conocer de carretilla unas cuan-

tas ideas, llenar un hueco en el Sindicato o en el Grupo, es necesaria una labor más eficaz y más a fondo; esta labor debe de comenzar por nosotros mismos, para luego extenderla a los demás. Que cada cual sea maestro de sí mismo y procure serlo en toda ocasión de los que sepan menos que él. Faltan hombres de conocimientos generales en nuestro campo: ingenieros, agricultores, técnicos, peritos en las distintas normas del trabajo y la actividad social.

Faltan hombres que en el momento de una posible transformación tuviesen la grandeza y la serenidad de mantener el triunfo de la causa en manos seguras, y faltan, en fin, camaradas que se entreguen a esa labor menuda de la propaganda del libro, el folleto y el periódico, para que todo hombre y mujer se entere de nuestros nobles propósitos. Llevemos esta sagrada misión al plano que se merece y sepamos esperar los frutos casi seguidos de ella.

Cabe decir que a la revolución se ha jugado como a la pelota o al billar o como a la política tradicional. Pocos, contados son los que pueden darse o se dan cuenta de lo que ésta significa. De ahí en nombre de ella se cometen tantas torpezas como de intentos baldíos se han señalado sin una preparación inteligente ni metódica. Las posibilidades económicas y morales de la organización se han aplicado para preparar semejante dolor más de una vez y los resultados han sido siempre negativos. No podía suceder de otra forma. La voluntad no puede suplir a la inteligencia. Falta capacidad donde había exhuberancia de entusiasmos bélicos y no pocas veces nobles propósitos. La revolución es algo más serio que un juego de escondite.

El mateix confrare publica un article signat per "Optimo", en el qual s'hi fan les següents afirmacions.

"No creemos los pensadores del campo anarquista preocupados, aún hoy, de temas de filosofía pura, de enunciados morales y de filigranas fisiológicas.

"Y si el problema histórico de España sigue sin solucionarse mientras en el mundo se siguen desarrollando los acontecimientos, analicemos nuestra actividad y fijemos nuestro deber según las experiencias internacionales. Y si inevitablemente los hechos y la experiencia nos conducen por un terreno de realida-

des imprevistas hace años; concretando, si antes que las masas estén en condiciones de recibir el bautismo inconfundiblemente libertario, los problemas circunstanciales se presentan a resolver por medio del sindicalismo, no creemos que ningún escrupulo de conciencia ni ningún enunciado esotérico puedan impedirlo".

"El nuevo camino, según nuestra apreciación, es el de clase y la nueva mentalidad es la de dar más elasticidad a los principios libertarios. La misma "sociabilidad" de la ideología libertaria exige que se haga tangible el sentido de las iniciativas libertarias aun en problemas accidentales y secundarios".

Balanc de la política nacional dels soviets

(Continuació)

Per la formació de repúbliques i territoris autònoms, hom no ha pas pogut suprimir l'existència de minories nacionals dins aquests països. Per això, en forces repúbliques i territoris, hi ha territoris, hi ha una minoria russa. El govern soviètic, doncs, havia d'assegurar a aquestes minories nacionals l'igualtat de drets amb la majoria de la població, en la participació al govern i a l'administració local.

Sota el règim soviètic, les minories nacionals han obtingut la possibilitat d'organitzar llurs soviets i de fer llur administració en la seva llengua natal. Actualment, es creen soviets de minories nacionals en tota l'Unió de Repúbliques Soviètiques Socialistes.

I no és solament oficialment que el govern soviètic ha reconegut l'igualtat de drets dels pobles: no és solament oficialment que assegura l'integritat de drets de les minories nacionals. El govern soviètic dona a aquestes formacions nacionals el seu ajut material. Construeix una base material sòlida per tal d'assegurar l'existència de les repúbliques i dels territoris autònoms.

D'altra banda, el govern soviètic, cura seriosament de desenvolupar l'activitat de les repúbliques i territoris per al desenvolupament de llurs forces productives. Amb aquest objecte, renova l'indústria local; la vivifica donant-li els ca-

pitals necessaris i transportant a les repúbliques i territoris autònoms les eines i atuellis sobrats a la R. S. F. S. R.

Durant aquests vuit anys, la tasca proposada pel programa al nostre partit i a l'estat soviètic ha estat plenament acomplerta.

No ens resta més que precisar, estendre i desenrotllar tot el que hem posat a la base de l'activitat dels pobles que formen part de l'U. R. S.

Ara, encaminarem com s'han realitzat els nostres principis en la política nacional exterior.

Constatem que les esperances de tots els pobles oprimits són posades actualment en els soviets; és dels soviets que esperen socors i lliberació. Els treballadors de la Xina i de l'Índia, tot l'Orient i tots, els pobles oprimits de les colònies envien caluroses salutacions al primer Estat Soviètic.

Amb llur política nacional, els Soviets han somogut fins els fonaments l'edifici de l'imperialisme mundial construït sobre la base de l'explotació dels pobles oprimits. La Declaració dels Pobles sobre la formació de l'U. R. S. S. diu per això, amb tota la raó, que solament l'Unió Soviètica pot reeixir en la tasca de suprimir l'opressió nacional.

(Acabarà)

L L E G I U

JOAN SANTAMARIA

MA VIDA EN DOINA

(Memòries del Doctor Verdú)

EDICIONS DIANA
Petritxol, 5
BARCELONA

Obrers: Sou pellis per que esteu de genolls. Redreceu-vos.

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL

H. G. WELLS

Esquema de l'Història Universal

Fragments i resum

Per C. Rofes

DEL CAPITOL XIV

(Continuació)

El cultiu per sí sol no és la civilització. Abans de que començés la civilització, tal volta 15 o 10 mil anys abans de Crist, s'escampa el cultiu del blat per les costes de l'Atlàntic i del Pacífic. Civilització és la fixació dels homes sobre un àrea que es cultiva continuament i es posseeix i que habiten les cases i tenen un govern comú i una ciutat.

Per això era necessària l'aigua tot l'any, menjar pels animals i pels homes i material per fer les cases. Encara que aquestes condicions es presentaren en diferents llocs com en les valls de Suïssa per exemple, els països privilegiats foren Egipte i la terra compresa entre els rius Eu-

frates i Tigris. Plini compta que allà a la Mesopotàmia feien dos collites de blat i ademés donava encara excel·lent forratge pels multons. Hi havia palmeres i molta classe de fruites; a Egipte es trobava pedra fàcil de treballar i argila i a Mesopotàmia hi havia un fang que al sol es convertia en rajola. L'home tranquil en les ciutats començà a abandonar les armes.

Entretant, en els boscos d'Europa, els deserts d'Àrabia i en les estepes de l'Àsia Central, les tribus normandes de pastors erraven famolenques. Quan no trobaven pastura en terres llures l'obtenien a la força dels llocs on hi havia altres tribus. S'aprofitaren de les descobertes dels pobles ja civilitzats, per exemple, en quant a armes; i com a més forts invadien i saquejaven als pobles agrícoles que consideraven afeminats.

Quan un home fort els reunia i disciplinava conquerien allavors els països treballadors, els obligaven a servir-los i a pagar tributs i consideraven el treball agrícola com propi d'una raça i classe inferior. Ells, els barbes,

conqueridors, a la vegada que assimilaven les arts i refinaments del país i apaibagaven llur fam, conservaren durant varies generacions hàbits que els mantenien forts, com la caça, les curses en carros, exercicis en ple aire, etc. Esdevenien els reis, prínceps i nobles.

Els sumerians

Aquest cicle de colonitzacions i de conquestes s'observava particularment en la regió del Tigris i Eufrates rodejada de terres menys fèrtils i per tant poc productives per mantenir un poble civilitzat que creix.

Les dades arqueològiques col·loquen els sumerians com els primers que realment formen ciutats en aquest indret del món. Eren probablement morenos i la llengua que han deixat escrita en tauletes d'argila, sembla que es pot conèixer amb el vas; s'extenia tal volta per la conca mediterrània del N. d'Àfrica fins a la Índia. Aqueixos pobles s'afaitaven el cap i es vestien amb túniques de llana. Canalitzaven les aigües per a regar els camps, en quin art progressaren moltíssim.

A més de l'Agricultura tenien bestiar.

Es troben restes de cases i temples amb rajoles d'argila, probablement els primers temples, el que demostra ja l'existència d'una religió col·lectiva. La civilització sumeriana durà potser 4.000 anys en quin temps progressà en molts aspectes. Segons una inscripció de Nippur, població situada sobre l'Eufrates al S. E. de Babilònia, i lluny per tant de Israel, s'extenia aquest imperi des del golf Pèrsic o Mar Inferior al Mar Superior o Mediterrani. En aquesta mateixa ciutat varen construir els sumerians una gran torre de rajoles en honor de llur déu principal Emlil (Enlil); torre que que hom suposa que donà motiu a l'història de la Torre de Babel.

Les ciutats d'aquest poble lluitaven entre sí, i tenien per tant caràcter militar. Però el govern d'aquest primitiu poble fou un govern teocràtic; sos primers sobirans els reis-sacerdots.

A l'extrem occidental d'aquest país apareixeran tribus nòmades

de llengua semítica que comerciaren amb els sumerians i més tard varen guerrear amb ells, sotmetent-los per fi. Aquesta gent es coneguda amb el nom dels acadis, gent més barbra que aprengueren la escriptura cuneiforme sumeriana.

Noves invasions de l'est i de l'oest caiguieren sobre el país, posant els últims la capital a Babilònia, vileta situada a la ribera superior de l'Eufrates. Així funda Hammurabi el primer imperi babilònic. (2.100 a. de J. S.) que després fou continuat per altres pobles que vingueren d'orient amb carros i cavalls de guerra.

Al N. de la conca sumeriana existí el poble assiri de gran semblança—segons els relleus que es conserven—amb el poble jueu de Polònia. Portaven els cabells ondulats i llarga barba igualment pentinada; llurs vestits eren llargs i els barrets alts. Junt amb els egipcis guerrejaren contra llurs veïns del S. i conquestaren Babilònia cap a l'any 1.100 a. de J. C. Conservaren llur

capital a Nínive, la ciutat de pedra, doncs Babilònia feta de rajoles era menys consistent. Pel temps de 4 segles, a pesar de llur ansia d'expansió cap a Egipte no pogueren sotmetre als armenes de Damasc que els barraven el pas i que són els drusos que avui s'aixequen contra la intervenció europea. Hi hagué un rei assiri que invadí el poble de Israel i per sotmetre les tribus més rebels les transportà a l'interior; "les deu tribus perdudes" (1) Era una pràctica d'aquell temps. Altre rei, Sennaquerib, es dirigí amb son exèrcit cap a Egipte i a la frontera fou desolat per la peste, el que la Bíblia explica com a càstic de Déu. "I arribà aquella nit en que fou enviat l'àngel del Senyor i matà en el campament dels assiris a 185 mil guerrers." El net d'aquest, Assurbanipal, conquerí i dominà el baix Egipte.

(1) Bíblia. Antic Testament. Llibre dels Reis, XV, 29 i XVI, 7.

Llegiu les Edicions de "Justicia Social"

COMPANY,
per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

"Aquest diumenge de subatots,"

per H.-G. Wells

PREU: 30 cèntims

"ACCIO COOPERATISTA"
Portadors de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anual: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Llívia

S'ha posat a la venda

l'interessant fullet d'en Gabriel Aiomar titolat

La pena de muerte

traduït al castellà. Conté 24 pàgines amb coberta artísticament impresa a dues tintes i retrat del seu autor. — Es ven a 20 cèntims cada exemplar. S'ha fet un curt tiratge d'una edició de luxe a 40 cèntims. Les comandes s'han de fer a: Editorial VERTICE, Viladomat 108, Barcelona.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA "UNIO DE BASARRS DE CATALUNYA"
No publica cada diada. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carriers, 12, 1.
BARCELONA

En Modest Palahi

demés de cuidar de la ve da i suscripció de JUSTICIA SOCIAL, admet suscripcions i anuncis a «Bella Terra», «La Novel·la Estrangera», «Lluita», «L'Esport Català», «La Terra», «Acció Cooperatista» i «Guia Catalana de Ferrocarrils».

Travessia del Carme, 8, 1.
GIRONA

Treballador!
Signes dignes de la teva condició humana
Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.
Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Les lletres i les dèries

Paul Valeri diu...

Els efectes de la poesia són més forts en tant que és més "pura", més despulada de tots els elements lògics u novelescs. A les escoles no es fa pas aquest treball de despulament. Pel contrari, passa sovint que l'educació que reben els infants els separa de tota poesia efectiva i completa. Per això, no cal pas sorprendre's si la majoria dels francesos confonen més tard la poesia amb la narració, l'eloqüència, la didàctica, etc.

Jo crec, en tot cas, que la noció de "poesia pura" no té res d'hermètica i que una educació convenientment orientada podria posar-la a l'abast de les noves generacions.

Notes marginals

En edició popular s'ha posat a la venda el nou llibre d'Enric Lluellas Accions Poemàtiques, curosament editat en els tallers gràfics d'En Segimon Rovira, de Barcelona.

Conté aquest volum dos breus poemes: "El cor de la farsa", i "Pasionera", escrits en vers i desenrotllats en forma escènica.

L'anunci d'aquesta publicació ha despertat gran interès entre els admiradors d'aquest autor dramàtic, la personalitat poètica del qual, solament s'havia manifestat fins avui en composicions disperses inserides en revistes literàries de Catalunya.

— Caceres a l'Àfrica tropical, és el títol d'un llibre extraordinàriament interessant que sortirà molt aviat, original de Nicolau M. Rubio Tuduri, director de Jardins de Barcelona. Es una amena dissertació sobre les caceres a l'Àfrica occidental, i sobre les diverses impressions que hi reben els que hi prenen part. A manera d'exemple, l'autor narra algunes experiències pròpies i aventures dels seus companys catalans d'expedició.

Es el primer llibre d'aquesta mena que es publica en català.

La seva presentació serà luxosa: unes 80 fototopies de fotografies, totes originals, reproduint les caceres dels antílops, cocodrils, grans carnívors, hipopòtams, elefants, etc., i il·lustrarà el text, escrit amb bon humor i fina ironia.

— Ha deixat de publicar-se la revista setmanal "Jovenut Catalana".

— Ben aviat la Companyia del Teatre Victòria estrenarà la nova obra de Josep Maria de Sagarra "L'assassinat de la senyoreta Abril". Es tracta d'una obra de un gènere nou a Catalunya i, per tant, en la producció d'En Sagarra. Es un drama amb caires guinyolescs i caires policíacs.

La primera obra que estrenarà la Companyia del Teatre Romea serà també una obra d'En Sagarra. Es una obra forta i realista. Aquesta obra, poc després, traduïda a l'espanyol, serà estrenada per la Companyia argentina Rivera de Rosas que actua al Teatre Goya.

L'activitat teatral d'En Sagarra, aquesta temporada, és molt fecunda, car no és això solament el que ha produït. actualment està fent tres quadres per a una revista que s'estrenarà al Teatre Còmic i un pic els hagi enllestit

acabarà l'obra que ha d'entregar a la Companyia Catalana del Teatre Espanyol. A més a més, encara ha fet una obra en un acte pel Teatre Intim i probablement una altra pel mateix Teatre Romea.

I la Companyia espanyola de Margarida Xirgu li estrenarà, ben segur a San Sebastián "Fidelitat" traduït per Eduard Marquina.

— Avel·l Artís ha acabat un melodrama en 12 quadros que es titula "Les pobres dones". Serà estrenat al Teatre Victòria per Enric Gimenez.

— A Sabadell ha quedat constituida una nova biblioteca, que durà el nom "La Mirada". El primer volum serà "L'any que ve" del qual n'és autor Francesc Trabat; portarà un pròleg de Josep Carner. Seguiran llibres de Josep Leonart, Armand Obiols, Joan Oliver, Antoni Vila, Ricard Marlet, Miquel Carreras, Josep Vives i probablement un de Josep Carner.

— Ha sortit el segon volum de la "Biblioteca Popular Catalana". Conté l'obra de Francesc Gras i Elies "Proses d'amor", aplec de novel·letes.

— En Salvador Perarnau ha publicat, aquesta mateixa setmana, el seu segon llibre, "Ritmes sentimentals". Es un recull de poesies, la majoria publicades ja aci i allà.

— Darre'tament, al Romea han estrenat les comèdies "Déu hi fa més que nosaltres" (2 actes) de Carles Soldevila, i "Un casament de conveniència" (3 actes) de Santiago Rusiñol, les quals han estat dos veritables èxits.

"Déu hi fa més que nosaltres" és una delícia de gràcia, elegància, subtilesa i refinament, com tota la prosa d'En Soldevila. Quina viva i frescor de diàlegs! Teatralment, creiem que "Déu hi fa més que nosaltres" és força inferior a "Civilitzats, tanmateix!", per més que tingui moments de gran encert escènic.

— Un casament de conveniència ens ha estat una gran sorpresa. Mai hauriem dit que En Santiago Rusiñol, a la seva edat, ens dongués una obra tan viva. El primer acte és tan bo com la millor seva; el segon i el tercer, especialment el segon, decauen molt. La peça és d'una comicitat ben digna del celebrat humor d'En Rusiñol.

PER MILLORAR LA VOSTRA CULTURA
TECNICA, ESTUDIEU PER
CORRESPONDENCIA A

POLYTECHNICUM POSTAL

ON PODREU CURSAR DE CASA ESTANT, SENSE HAVER DE DEIXAR EL TREBALL, RAPIDAMENT I SENSE GAIRES DESPESES, FLS ESTUDIS PER A

Electricista	Contramestre
Conductor de centrals elèctriques	Cap de taller mecànic
Tècnic electricista	Càlcul comercial
Gramàtica catalana	Comptabilitat Comercial i Industrial.
Correspondència mercantil	

Si us interessa algun ensenyament, escriviu avui mateix demanant prospectes i condicions a

Polytechnicum Postal

Apartat de Correus 1025 -- BARCELONA

(Referiu-vos a aquest anunci quan escriviu al «Polytechnicum»)

PER FI! UNA OBRA DE TEMES SOCIALS

"S. Juana", de Bernard Shaw
Ja es fa un xic difícil anar al teatre, a la majoria dels teatres, si no és per a riure. La majoria de representacions són comèdies per a la gent que no volen emocions commovedores ni trencar-se el cap pensant. Són molts els que es poden gastar les entrades i el temps en el teatre i volen sols xistus.

Amb la representació de "Sta. Joana", s'ha posat en escena una obra en la que s'interpreta el funcionament de la Inquisició, les intencions de la noblesa, l'esperit del Delfi, el valor de lo sobrenatural, etc., amb la gràcia i la fina ironia d'un dels primers dramaturges de la nostra època.

Torna l'espectador a rumiar sobre les forces socials que actuen en la vida, fetes evidents per l'art. La ment segueix els diàlegs en que arguments i raons es combaten. La bellesa del llenguatge vesteix els pensaments més transcendents.

Nostre poble deu pensar en la influència educativa del bon teatre. I deu considerar també que en el cine es suprimeix el llenguatge, és a dir, la part més important del pensament, i que per comoditat—la de no seguir una conversació—per peresa, és més freqüentat amb gran perjudici de la cultura.

Companys: Llegiu i propagueu

Justicia Social

Lletres al Director

El consol de la Religió

Avui hem sento malhumorat; em desplauen els tòpics banals i unes veus amigues volien encoratjar-me... "amb la glòria del cel".

Sempre havia tingut cura d'apartar-me de les coses religioses, encara que un que altre entrebanc se'm posava pel camí. Avui més que mai els entrebancs es troben l'un més aprop de l'altre, talment sembla que no vulguin deixar-me tranquil.

L'amic que m'aconsoa diu que tingui confiança en Déu. La que voldria tenir-me al seu costat, diu que pensant amb Déu, el calvari em seria menys pesat i que si escric alguna cosa que no tingui un fons religiós començarà a flaquejar les meves amistats.

Tantmateix el no ésser religiós pot portar-me la pèrdua de uns bons amics. Hi hagué un dia que començava a creure en Déu, car tot es presentava davant meu il·luminat per una llum que després vaig comprovar que no era del cel que venia.

Però tot d'una va enfosquir-se l'estança on em trobava i per la foscuria vaig oviar el núvol de la Mentida embolcallada per la religió. D'aquell moment ençà no he estat més religiós, car, com a català, conec solament les coses que porten a un fi pur i almateix temps conegut per tothom que no tingui un caire reaccionari, i, com a obrer, oviro d'aprop l'ideal de la justícia, no l'emblema de la esclavitut.

L'amic religiós, com així mateix la dona que diu estimar-me, si alguna vegada llurs ideals els portessin dins una cel·la on per tota imatge hi ha la solitud, estic segur que la seva religiositat decauria, i més que decaure donaria una tomborella que els angs del cel els foren dimonis encesos.

Després de conèixer les seves fetes, un home es dona compte del que és i de la finalitat que porta la religió escampada a la nostra terra.

EMILI VILASECA JUVE.
Presó Model.

Tota la correspondència de Redacció adreceu-la a l'Apartat de Correus 757.

Justicia Social

SETMANARI SOCIALISTA
2.ª època
CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Viladomat, 108 (Impromta). - BARCELONA

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Províncies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:
Mig any, 9'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

L'obrer que no treballa per la seva emancipació ajuda a fer esclaus als seus propis fills.

Als suscriptors forans:

Advertim a tots els nostres suscriptors que si eu vèncer llur suscripció no la renoven oportunament trametent el seu import al Dr. C. Rofes. - Clana els serà cobrada tota una anyada per mitjà de gir, carregant-los, demés, les despeses.

Per ajudar la família del company "Roc Guinart,"

C. B. 1 P., 10 ptes.

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

Sr. J. Duran i Campderós... Cornellà.—Hem rebut 2'50 ptes. amb segells.

Sra. Carlota Goteras.—Valparaiso (Xile).—S'hauran extraviat a Correus. Fem, no obstant, nova remesa d'exemplars.

Sr. J. Saurer.—Balaguer.—La suscripció es paga per adelantat. Sr. Valls.—Balaguer.—Envieu l'import en segells.

Imp. Isidre Duch. - Viladomat, 108

EDICIONS DIANA

VOLUMS PUBLICATS

Josep Pla.—COSES VISTES... 4 ptes.
Manuel Brunet.—EL MARAVELLÓS DESEMBARC DELS GRECS A EMPÚRIES..... 3 ptes.
Joan Santamaría.—MA VIDA EN DOINA..... 4 ptes.

A PUNT DE SORTIR

José Pla.—RUSSIA: UNA ENQUESTA PERIODÍSTICA. 3 ptes.

BARCELONA
PETRITXOL, 5

